

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægt & Stavn

22. Aargang Nr. 2 Maj 2003

*Kong Christian X
blev under Danmarks besættelse 1940-45 et samlingspunkt
blandt andet ved sine daglige rideture
alene gennem København.*

**Slægtshistorisk forening
for Storkøbenhavn.**
<http://www.genealogi-kbh.dk/>

Stiftet den 7. januar 1977.

Formand:	Anna Margrethe Krogh-Thomsen. Hedebyvej 5, 3650 Ølstykke.	Tlf: 4717 9251 E-mail: krogh@get2net.dk
Kasserer:	Erling Dujardin Dige huset 5, st.1. 2670 Greve.	Tlf: 4390 8625 Girokonto: 220-8628 E-mail: fam.dujardin@image.dk
Sekretær	Gyda Mølsted Ajax Alle 18 , 2650 Hvidovre.	Tlf: 3649 2878 E-mail: harald-gyda@adr.dk
Ansvarshavende redaktør:	Gitte Bergendorff Høstbo Obovej 14, 2730 Herlev.	Tlf: 4484 9131 E-mail: janhb@mail.danbbs.dk
Bestyrelsesmedlem.	Peter Wodskou Arnesvej 44 2700 Brønshøj.	Tlf: 3828 9475 E-mail: peter.wodskou@get2net.dk
Bestyrelsesmedlem.	Tage Ejbøl Fortvej 206 2610 Rødovre.	Tlf: 3641 1651 E-mail: tagee@ofir.dk
Bestyrelsesmedlem.	Merete Witt Lyshøj Alle 7, 2 sal th. 2500 Valby	Tlf: 36 46 43 71 E-mail: mwitt@jubiimail.dk
Best.suppleant.	Ruth Elsøe Strandhaven 15, 3060 Espergærde	Tlf: 4913 2012 E-mail: ruth-e@mail.tele.dk

Bladet sendes gratis til foreningens medlemmer – 4 gange årligt: Uge 8 – 18 – 32 og 45.
Midt i februar, først i maj, først i august og først i november.

Deadline for forslag til artikler er 18. januar, 31. marts, 8. juli samt 8. oktober.
Prisen for enkelte numre er kr. 15.- (+ forsendelse). Abonnement koster kr. 75.- pr. år inkl. forsendelse.
For udenlandske abonnenter betales desuden porto for forsendelsen..
Tilmelding kan ske ved indbetaling på foreningens girokonto 220 8628.

Kontingent for medlemskab af Slægtshistorisk forening for Storkøbenhavn er: kr. 175.- pr. år, inkl. Slægt & Stavn og 2 numre af Slægten. 2 samboende medlemmer betaler kr. 225.- pr. år.
Gæstebillet til vore foredrag er kr. 20.- pr. gang.
Eftertryk med kildeangivelse er tilladt efter aftale med redaktionen.
P.S. Artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis foreningens holdning.

Årsberetning for 2002:

Vor forening havde ved udgangen af 2002 i alt 546 medlemmer, deraf 39 sammenboende, samt 95 bladabonnenter. En pæn stigning på 39 medlemmer, dvs. næsten 8% i 2002, så der er fortsat meget at leve op til. Vi gør alle vort bedste for, at vi kan få en god forening til gavn for vore medlemmer. Hovedparten af nyindmeldelserne kommer via vor hjemmeside. Denne vil jeg komme tilbage til senere. Jeg håber, der fortsat vil ske fremgang så, så mange slægtsforskere som muligt kan få glæde af vore aktiviteter.

Vi har holdt 8 foredrag, som vi plejer.

1. Landsarkivets slægtshist. Samlinger	Peter Wodskou.
2. Festligt, folkeligt og forbudt!	Charlotte S.H. Jensen.
3. Livets sidste Fest.	Charlotte S.H. Jensen.
4. Min egen slægtsforskning.	Medlemmerne selv.
5. København Terrorbombs.	Eigil Jørgensen.
6. Russiske Arkivalier.	Sigurd Rambusch.
7. FamilySearch.	A.M. Krogh-Thomsen.
8. Ældre fængselsarkivalier mm	Jørgen Mikkelsen.

Foreningens 25 års jubilæum den 7. januar 2002 blev markeret i forbindelse med vort medlemsmøde den 9. januar ved, at der i pausen blev serveret gratis sandwich, kage mm. I anledning af jubilæet havde vi valgt at udsende et **jubilæumsnummer** af Slægt & Stavn, som alle medlemmer har fået tilsendt i foråret 2002. Alle bestyrelsesmedlemmer har hver især skrevet et indlæg til bladet, da det var vigtigt for os, at alle fik chancen for at bidrage til dette lille hæfte, som også er blevet vel modtaget. Det var tænkt og ment som en speciel gave fra bestyrelsen til vore medlemmer. Vi har stadig en del ekstra numre tilovers af dette specielle blad.

Forårsudflugten 2002 - Denne gang gik turen sydpå til Middelaldercentret. Selv om vejret ikke rigtig var med os, var det en stor oplevelse at se hvordan alt i den lille købstad Sundkøbing var indrettet. Man fik en fin fornemmelse af, hvordan livet har formet sig for byens indbyggere. Vi så, hvordan Ridder Henrik Svane øvede sig med sine heste og våben, og vi så de tonstunge krigsmaskiner, bliderne, skyde ud over sundet.

Det var en rigtig fin tur. Frokosten blev indtaget på gæstgiveriet "Den gyldne Svane", hvor vi fik rigtig middelaldermad. Senere gik turen videre til Udby kro, hvor kaffen blev serveret. Alt i alt en rigtig fin tur med mange dejlige oplevelser, til trods for det kolde og våde vejr.

Slægtsforskerdage, I 2002 afholdt vi 2 slægtsforskerdage. Den første blev holdt den 2. februar og var en gentagelse af slægtsforskerdagen fra 2001 med ca. 135 personer. Den næste blev holdt den 5. oktober. Det var 10. gang, vi holdt slægtsforskerdag. Denne gang under temaet "Herremænd, fæstere og andet godtfolk". Det var et tema, som virkelig mange var interesserede i. Der deltog ca. 145 personer, og derudover havde mange endda fået afslag. Det er et stort arbejde at arrangere og holde en slægtsforskerdag, så det var besluttet i forvejen, at der kun vil blive 1 slægtsforskerdag hvert år. Det var tredje gang i Valby Medborgerhus. Dagen gik som helhed fint med 4 spændende foredrag. Vi har nu vænnet os til disse lokaler. Lejen er her på et rimeligt niveau, så de fleste har råd til at deltage.

Vort blad Slægt & Stavn synes jeg, kører fint. Der har været mange spændende artikler i bladet i det forløbne år. Det bliver læst ud over hele landet, det kan ses af de mange nye abonnenter, vi får på bladet fra folk, der bor langt fra Københavnsområdet. Vore medlemmer er også flinke til at sende forslag til artikler til redaktionen.

Vor hjemmeside har stadig fremgang, og der er flere forbedringer på vej. Vi bruger en del penge på hjemmesiden, men den er nu engang "foreningens ansigt" udad til. "Anetavlen" bliver også brugt rigtigt flittigt. Men den kan sagtens tåle at blive brugt endnu mere. I skrivende stund har der været 57.274 besøgende på siden. Mange har skrevet indlæg, men jeg håber, at endnu flere vil gøre det i fremtiden. Der er nu kommet et nyt punkt på siden "Hent og print", hvor man kan gå ind og printe forskellige dokumenter ud fra. Det kan f. eks. være vejledningen til FamilySearch og dokumenter med oplysninger, som kan være rare at have på papir. De vil blive lagt som pdf-filer, så de kan printes ens ud på alle printere. Den er lige startet så dokumenterne kommer i den nærmeste fremtid.

Vor linkside er blevet meget stor, så den er nu under omarbejdning, så den kan blive lettere at finde rundt i. Vi prøver at vedligeholde den. Vi er ikke uddannede i dette fag, men vi gør vort bedste. Men det er vor opfattelse, at vi herigennem kan hjælpe flere medlemmer. Ved at vænne os til at bruge vor hjemmeside endnu mere og være flittige til at komme med indlæg og svar, kan vi få et rigtig godt redskab til udveksling af informationer mellem slægtsforskere og andre, der måtte have interesse deri. Vi håber vor hjemmeside stadig må være i udvikling i de kommende år.

Bestyrelsesmøder er afholdt på skift hos de enkelte medlemmer af bestyrelsen og er derfor ikke nogen udgift for foreningen. Det er gode saglige møder, hvor vi prøver at udnytte tiden bedst muligt. Så der er ikke tid til megen "snak udenom".

Rigsarkivet. Året 2002 har været et helt specielt år for bestyrelsen og alle vore medlemmer. I maj kom beskeden om at Rigsarkivet skulle flyttes til Odense. Det var en meget dårlig beslutning, vor kulturminister Brian Mikkelsen her havde truffet. Den mødte da også voldsom modstand blandt slægtsforskere og andre brugere af arkivet. En stor underskriftsindsamling blev sat i gang i samarbejde med Ditlev Tamm. 11.694 underskrifter blev der indsamlet.

Tirsdag den 8. oktober blev de afleveret til kulturministerens stedfortræder, da ministeren selv havde for travlt til at tage imod. Den 22. oktober var der indkaldt til en høring om Statens Arkivers fremtidsperspektiver. En positiv høring med mange gode indlæg. Heldigvis har vi fået lovet, at Rigsarkivet skal blive i Københavns-området. En stor tak til alle der hjalp med underskriftsindsamlingen.

Ændrede åbningstider. Desværre kom der sidst på året besked om ændrede åbningstider på vore arkiver, 20% mindre åbningstid. Det er trådt i kraft her fra 1. januar 2003. Jeg og alle andre, der har deres gang på vore arkiver, kan mærke de forringede vilkår, der er blevet for slægtsforskerne. En stor skam for et land som Danmark, der ellers værner om vore kulturværdier. Vi har startet en ny underskriftsindsamling her i foråret, men desværre går den ikke så hurtig som den første. Mange har måske endnu ikke prøvet at være på arkiverne og mærket den stressede atmosfære, der er kommet.

I 2002 har vi anskaffet en fin ny Videokanon samt en overheadprojektor til brug ved vore møde, begge dele har vi allerede haft stor glæde af her i lokalet. Det er vigtigt med noget godt udstyr, så alle fremmødte kan se, hvad der bliver vist på lærredet. Desuden har vi anskaffet 1 stk. scanner til bladredaktionen. Alt andet EDB udstyr er vort private vi bruger. I 2002 har der været et ekstra forbrug af kontorartikler, som kan forklares med afholdelse af 2 slægtsforskerdage, udgivelse af vort jubilæumshæfte, samt alt det ekstra skriveri og udprintningsarbejde, der har været omkring sagen "Til bevarelse af Rigsarkivet". Men heldigvis vandt vi sagen.

Jeg er selv utrolig glad for vores bestyrelse. Den er blandet sammensat, hvor vi alle har forskellige evner. Vi har delt opgaverne iblandt os, så alle bliver involverede og har et ansvar for deres opgave. Ved vore bestyrelsesmøder, (eller pr. telefon og E-mail) får jeg så tilbagemelding fra de forskellige.

Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger - SSF. Her kunne det gå bedre. Vi har ikke mærket til megen støtte fra SSF's side i det forløbne år. Vi får i vor forening bladet Slægten 2 gange årlig. I Slægten kan vi se hvilke aktiviteter, der foregår rundt omkring i andre foreninger og måske tage på besøg der. I Københavnsområdet og Nordsjælland er der omkring 7 forskellige foreninger.

Bladet Slægten og de andre gode nyttige hæfter, som udgives, er en god hjælp for almindelige slægtsforskere.

Jeg takker for godt samarbejde i det forløbne år både til vore medlemmer og den øvrige bestyrelse. Ligeledes tak til de personer udenfor vor forening, som vi har samarbejdet med. En speciel tak til ledelsen af kirkebygningen her, som har åbnet dørene for os, så vi kan holde vore møder under disse gode forhold.
AMKT.

Generalforsamlingen den 12. Marts 2003

Formanden Anna Margrethe Krogh-Thomsen bød velkommen.

a. Valg af dirigent

Jørgen Bach Nielsen blev foreslået og valgt.

Han konstaterede, at generalforsamlingen var lovligt indvarslet.

b. Formanden aflægger beretning for det forløbne år

Formanden aflagde sin beretning. Denne blev godkendt med applaus.

c. Kassereren aflægger det reviderede regnskab til godkendelse

Kassereren gjorde rede for regnskabet. Dette blev godkendt med applaus.

d. Behandling af indkomne forslag

Der var ikke indkommet forslag.

e. Fastlæggelse af kontingent for det kommende kalenderår

Kontingentet vil være det samme som sidste år.

f. Valg af medlemmer til bestyrelsen samt 1 suppleant

Peter Wodskou, Erling Dujardin og A. M. Krogh-Thomsen samt suppleanten Ruth Elsøe blev genvalgt.

g. Valg af ny revisor og 1 ny revisorsuppleant

Bent Jensen blev valgt til revisor og Alice Gottschalck blev valgt til revisor-suppleant.

h. Eventuelt

Kassereren gjorde rede for forvirringen vedrørende udsendelse af kontingent-opkrævningen i år. Dette var gjort for at spare, men det havde - som man ved - kun skabt problemer. Han meddelte, at vi næste år går tilbage til den gamle opkrævningsform, hvor der vil blive udsendt girokort. På forespørgsel svarede kassereren, at netbank fortsat kan bruges.

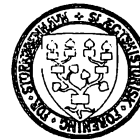
Dirigenten afsluttede generalforsamlingen og takkede for god ro og orden.

Formanden takkede dirigenten for ledelsen af generalforsamlingen.

Georg Agerby takkede bestyrelsen for det store arbejde, som den gjorde for foreningen.

Referent: Gyda Mølsted

Tiltrådt: Jørgen Bach Nielsen

REGNSKAB FOR ÅRET 2002

INDTÆGTER:

		2001	
Årets kontingent	66.268,00	60.548,50	
Renter	1.108,67	2.433,87	
Slægtsforskerdage	9.193,75	8.409,75	
Indtægter	41.300,50	26.005,00	
Udgifter	32.106,75	17.595,25	
Gæstekort		<u>320,00</u>	60,00
		76.890,42	
Underskud		<u>45.629,76</u>	- 375,38
		122.520,18	
		=====	

Jubilæumsudgifterne er fordelt således:

Bespisning	1.200,00
Jubilæumsblad	17.059,69
Bladsalg	<u>- 2.700,00</u>
	15.559,69
	=====

AKTIVER:

Girokonto	7.862,17
Lønkonto	3.278,35
Højrentekonto	<u>13.576,39</u>
	24.716,91
	=====

UDGIFTER:

		2001	
Medlemsmøder	4.500,00	9.947,00	
Årsmøder	1.230,00	1.013,78	
Slægt & Stavn	19.776,30	14.510,50	
Udgifter	24.675,30	19.037,50	
Indtægter	4.899,00	4.527,00	
Udflugt		1.412,00	-439,00
Udgifter	12.812,00	13.526,00	
Indtægter	11.400,00	13.965,00	
Kontingent andre foreninger	9.449,25	9.835,00	
Inventar	23.486,38	2.620,63	
Videokanon	15.995,00		
Overheadprojektor	5.996,38		
Scanner	1.495,00		
Repræsentation		2.108,50	3.337,75
Tidsskrifter og bøger		480,50	1.258,25
Kontorartikler		9.627,56	4.241,92
Porto og gebyrer		19.578,72	17.679,09
Internet		13.843,28	6.141,82
Slægten		1.468,00	930,00
Jubilæum		<u>15.559,69</u>	
		122.520,18	
		=====	

PASSIVER:

Egenkapital pr. 1.1.2002	52.058,92
Underskud	<u>45.629,76</u>
	6.429,16
Fordbetalt kontingent for 2003	17.655,00
Kassererens tilgodehavende	<u>632,75</u>
	24.716,91
	=====

Pr. 31.12.2002 havde foreningen 546 medlemmer (heraf 39 samboende), samt 95 bladabonnenter.

Regnskabet er revideret og afstemt med de foreliggende bilag. - **Slægthistorisk Forening for Storkøbenhavn:**

Greve, 21. februar 2003 Erling Dujardin, kasserer. Charlottenlund,

Ole Dahl, forretningsretlig revisor, Klampenborg 27. febr 2003

Slægtsforskerens mareridt

Du har sendt en forespørgsel til en fætter om at få en kopi af alt den slægtsforskning, du ved, at din onkel har samlet på igennem mange år. Da din onkel er død, håber du på, at din fætter vil sende dig dette materiale i kopi dig. Men så kommer brevet, som bliver dit livs mareridt....

Kære fætter!

Som svar på dit brev må jeg desværre fortælle dig, at bedstefar jo døde for et stykke tid siden, og at det materiale, du beder om, ikke længere er tilgængeligt. Bedstefars personlige ejendele, som ingen i familien ville have, gav vi til et loppemarked, som musikkorpset holdte, her i foråret. De mange kasser med skrot var der jo selvfølgelig heller ingen, som var interesseret i, så jeg tror ikke, korpset fik så mange penge for dem. En familiebibel fra 1840 fik de kun 10 kroner for, mens bibelen fra 1870, fik de overhovedet ikke solgt.

Vi beholdte selv nogle ringmapper, så ungerne har noget til have skoleopgaver i. En del af papiret var af gammelt bagepapir, det gav vi til papir indsamlingen. Ungerne blev nu lidt sure over, at de selv måtte tage alle noterne og de gamle billeder ud af plastikmapperne, men som belønning fik de bedstefars disketter. Efter at de har formateret disketterne har, de nu fået meget mere plads til at lagre spil og andet, de henter ned fra Internettet, på dem.

De to tanter, som du spurgte om, er også døde. De var så søde og rare, og de kunne snakke i timevis om det, som bedstefar havde skrevet ned.

Jeg husker, at de sagde noget om nogle papirer, som var kopieret fra nogle dokumenter, som forsvandt, da det lokale arkiv brændte for en del år siden. Ingen af tanterne skrev vist, så vidt jeg ved, noget af det ned, som de fortalte mig. Og jeg husker heller ikke så meget af det mere, fordi det var jo så gammelt og uinteressant, det de fortalte.

Jeg ville ønske, jeg kunne huske noget af det, så jeg kunne hjælpe dig, men jeg syntes, det var så kedeligt, det de fortalte om døde familiemedlemmer, som var flyttet til andre steder. Jeg forstår heller ikke, hvorfor de var så stolte af de gamle papirer, de altid skulle vise mig. Det eneste, jeg husker, er at disse papirer havde et gammelt laksegl, og at de vistnok handlet om nogle ejendomme.

Efter at bedstefar var blevet syg, var der en mand som ringede og spurgte om han kunne få kopier af alle papirerne, som bedstefar havde liggende. Bedstefar sagde, at

han ville ringe tilbage, når han blev friskere. Bedstefar sagde også, at han gerne ville give manden og den forening, han tilhørte, alle sine papirerne, siden der åbenbart ikke var nogle i familien, som interesserede sig for disse mennesker, som levede for flere hundrede år siden. Men bedstefar døde desværre kort efter.

Jeg beklager, at både bedstefar og far smed så meget af deres liv bort på en så håbløs hobby som dette. Jeg håber, du og din familien har en bedre hobby end dette. Vi kan bedst lide bingo og bowling, og der træffer vi så mange spændende mennesker.

Det var hyggeligt at få brev fra dig, og jeg vil gerne høre fra dig igen. Nu må jeg slutte, fordi ungerne skal bruge computeren til at spille på. Desuden skal jeg ind og se aftens episode af "Fint skal det være".

Med venlig hilsen din fætter Kurt

Dette "brev" er frit oversat fra engelsk. Det har i de sidste par måneder cirkuleret blandt e-mail hos amerikanske slægtsforskere på Internettet.
Gitte Bergendorff Høstbo

Kort referat af brugermøde på Landsarkivet 27. marts 2003

Landsarkivar Inge Bundsgaard bød velkommen og sagde bl.a., at 2002 havde været et turbulent år for Statens Arkiver. Hun ville afslutte mødet med at komme ind på 3 emner: Byggesagen, de store besparelser og nyheder for arkivet. Men først skulle forfatteren og folketingsmedlemmet Ole Sohn holde sit meget spændende foredrag om sit arbejde med at skrive bogen *De drog mod øst*, der skildrer en række danske immigranternes skæbne i Rusland og Sibirien.

Formanden for Brugerrådet Karl Peder Pedersen fortalte, at Landsarkivet i 2002 havde haft 22.595 besøgende. Der var blevet ekspederet næsten 10% flere arkivalier end i 2001, nemlig i alt 42.745 enheder. Han nævnte at situationen på læsesalene efter 2. januar 2003, havde været præget af særdeles stort pres, der bl.a. havde givet sig udslag i, at alle 104 pladser havde været optaget næsten halvdelen af alle de dage, hvor arkivet har været åbent. Dette skyldtes dels den nye mandagslukning, dels tv-udsendelserne *På sporet af slægten*, der havde inspireret mange til at give sig i kast med slægtshistorie.

Landsarkivets moderniseringsprogram, vil blive videreført i den kommende tid. I februar 2003 er der i Foyeren blevet opstillet 45 nye garderobebokse, således at der nu er bokskapacitet til alle brugere. Før Brugermødet var Foyeren desuden blevet forsynet med nyt møblement, og inden længe vil der også blive hængt en veksleautomat op. Derudover er der på 2003-budgettet bevilget penge til indkøb af 5 nye microficheapparater og 3 nye rullefilmsapparater, ligesom der er sat penge af til renovation af frokostrummene.

Byggesagen. Der er endnu ikke truffet nogen beslutning om, hvor det nye Rigsarkiv/Landsarkiv skal placeres. Der har i mediernes været meget fokus på den geografiske placering. Det afgørende er ikke stedet, men snarere, at der bliver bygget tilstrækkelige og tidssvarende bygninger til både arkivalier og brugere.

Besparelser. Statens Arkiver har fået til opgave at spare en procentdel af det samlede budget. Besparelserne har ramt lønudgifterne. Funktionelt er Landsarkivet og Rigsarkivet lagt sammen. Landsarkivets brugere mærker især besparelserne ved færre ansatte og *den ugentlige lukkedag*. På Rigsarkivet har man skåret 1 time hver dag i åbningstiden.

Nyheder: Den nye arkivlov træder i kraft den 1. juli. Det giver nogle justeringer i tilgængelighedsreglerne. De næste år overgår mange provstier til den elektroniske kirkebog, derfor vil vi arbejde for at få indsamlet så mange kirkebøger som muligt. Kirkebøgerne bliver digitaliseret frem til 1892 og skulle være tilgængelige på Internettet i 2005. Folketællingerne 1911 og 1921 er ved at blive filmet.

Daisy – arkivdatabasen – bliver løbende udvidet i takt med ompakningen. Fra 2004 vil der blive søgemuligheder på Internettet.

Anna Margrethe Krogh-Thomsen, formand for Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn, takkede Ole Sohn for et godt foredrag. Hun orienterede om, at Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn har iværksat en underskriftindsamling mod de nye åbningstider på arkiverne, som hun opfordrede alle til at støtte. Underskrifterne vil senere blive afleveret til politikerne, og hun ville gerne vide, hvem de skulle afleveres til, for at man kunne være sikker på, at der blev gjort noget ved sagen.

Ole Sohn svarede, at ansvaret lå hos kulturminister **Brian Mikkelsen**.

På landsarkivet hjemmeside kan hele foredraget læses i sit fulde udtræk:

<http://www.sa.dk/lak/aktuelt/brugermoeder/brumoed2.htm>

Er der nogen der kender denne bygning, muligvis et missionshus og muligvis fra Fanø, men alt dette er usikkert. Ligeledes er jeg interesseret i hvem personerne er, måske er der nogen der har et lignende billede.

Der står et bibelcitater over døren, tror jeg. Man kan ikke se det første bogstav, som nok er P. Altså Psal (misten) 127. V(romertal, står for kapitel). 1 (første vers).

Henvendelse om billedet kan rettes til *Redaktøren* eller til *Hanne Lykke* mail: hanne.franck@adr.dk

Billedet kan ses på www.anetavlen.dk (billedgåden; Hvem kender denne bygning)

Gravstenene viser jødisk ghettoliv i en svunden tid

I den gamle bydel i Prag, Tjekkoslavakiets hovedstad, ligger det gamle jødiske kvarter, den såkaldte ghetto. Allerede i 1100-tallet boede der jøder ved floden Vitava. Husene i den gamle bydel stod tæt og blev kun adskilt af smalle stræder og trange gader. Her i bydelen rådede der uhygiejniske forhold og stor frygt for, at borgerne skulle blive overfaldet pga. deres religion.

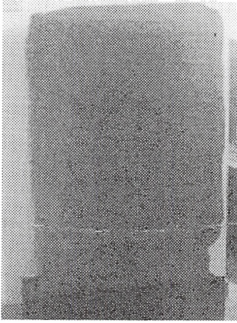
I året 1689 levede der 11.500 jøder i ghettoen. I året 1867 fik jøderne her i bydelen de samme politiske og sociale rettigheder som den øvrige befolkning, og ghettoen blev optaget som den femte bydel i Prag og fik navnet Josefstaden eller på tjekkisk ”Josefov”.

I slutningen af 1800-tallet blev store dele af det jødiske kvarter nedrevet, men foruden nogle offentlige bygninger og enkelte synagoger blev den gamle kirkegård bevaret. Den Jødiske kirkegård er i dag en af de største seværdigheder i Prag, og er absolut et besøg værd. Kirkegården blev grundlagt i 1400-tallet, og i dag findes der ca. 12.000 gravstene bevaret fra gammel tid, men mange flere er begravet her.

Den gamle jødiske kirkegård kaldes ”Beth Chaim” på hebraisk og betyder ”Livets hus”. Kirkegården er et sammensurium af gravstene og grave placeret i ca. tolv lag ovenpå hinanden. Jord er igennem århundreder ført til for at dække gamle grave; en gribende påmindelse om ghettoen og dens beboere, som selv i døden bliver forfulgt af en umenneskelig overbefolkning.

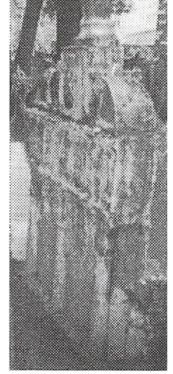
Gravstenene på kirkegården er smykket med mange flotte figurer, symboler og hebraiske tegn, der beskriver livet og sammenholdet i den trange ghetto som jøderne levede i.

Avigdor Karos gravsten

I den ældste grav, som er fra 1439, lå den kendte polske forfatter og skolelærer Avigdor Karo. Hans gravsten er nu blevet flyttet til Maisl (synagogens museum) som evigt minde. Den fornemste og mest udsmykkede gravsten er gravmonumentet over rabbineren Juda Loew ben Bezelels grav. Selv i dag valfarter mange til Prag for at se hans grav. Rabbiner Loew blev født omkring 1512 og døde i 1609 og var en af de største filosoffer, som levede i Prags ghetto. Rabbiner Loew

Loews gravsten

blev kaldt Maharal, ”Den retfærdige lærer, forskeren, eller den lærde”. Den yngste grav er fra 1787, hvor man stoppede for begravelser, pga. den smitterisiko som pesten havde med sig over hele landet. Det blev derfor forbudt at med flere begravelser på kirkegården, ikke pga. pladsmangel.

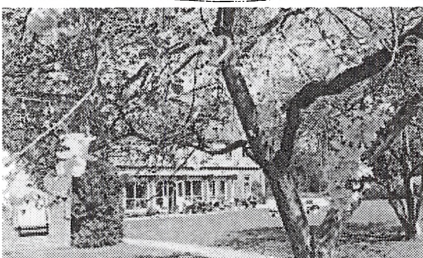
Besøgende, der besøger gravene, lægger ikke blomster som kristne kender det, men efter en gammel tradition lægges der små sten på gravene.

I dag er det meget dyrt at bo i den gamle jødiske bydel, de luksusprægede gamle lejligheder bliver nu beboet af kendte tjekere samt rige udlændinge.

Af Gitte Bergendorff Høstbo

Odder Højskole

Igen i år, afholder Odder Højskole sommerkursus i perioden d. 22 juni til 28. juni 2003, i Egnshistorie – Slægtshistorie – Landskabsakvarel – Krimi – Psykologi – Bridge – Golf.

Al henvendelse omkring kurset kan se til:

Odder Højskole, Rørthvej 34 A, 8300 Odder
Tlf: 8654 0744

Mail: mail@odderhojskole.dk

Hjemmeside: [www:odderhojskole.dk](http://www.odderhojskole.dk)

Med Brødvogn

Rugbrødsbager N. Hansen med sin brødvogn omkring 1900. Bageriet lå i Grønnegade nr. 18, Odense.

Førhen genlød Odenses gader af råben fra handelsfolk, der solgte deres varer ved husdørene. Mælkeemanden kom med mælk, fiskehandleren kom med friske fisk på sin trækvogn, og brødkusken kom med brød. Udbringningen af brød var formentlig en ældgammel tradition, som endnu var ganske almindelig i første halvdel af det 20. århundrede. De fleste rugbrødsbagere solgte og bragte brød ud til kunderne på heste- eller trækvogne et par gange om ugen.

Omkring 1910 arbejdede Odensedrengen Thorvald Hansen som brøddreng hos en rugbrødsbager. I sine erindringer fortæller han om den gamle bager, der var kendt over hele byen for sit gode brød. Mange års slid havde gjort hans ryg kroget, og han hostede slemt af astma, som han havde pådraget sig af melstøv. Bagerens arbejdsdag begyndte tidligt om morgenen, hvor han bagte rugbrød, franskrød og tvebakker. Bagefter kløvede han brænde til ovnen, og om eftermiddagen kørte han ud med brød. Det foregik på en stor trækvogn, der var fyldt med brød, så lågerne ikke kunne lukkes.

"Jeg døbte ham "mester" fra den første dag, jeg kom, og vi tog mange drøje ture sammen i blæst, regn og sne. De fleste af vore kunder havde mange børn, og flere af

dem havde "ugeregning", skriver Thorvald Hansen og fortsætter med at berette om, at det for flere familier kneb med at betale. Odense Kommune udstedte dog rabatmærker til børnerige familier en gang om måneden, og så fik bagermesteren sine penge ind. "Det var en af de få dage, jeg hørte mester fløjte", huskede Thorvald Hansen endnu mange år senere.

Reklame for rugbrødsbageriet i Ramsherred 2. "*På gloende stene bli'r brødet bagt, den ældste manér og den bedste. Har du blot én gang varen smagt, du roser det strax til din næste*".

Reklamen hænger endnu på bygningen i Ramsherred 2, men bageriet flyttede til Overgade i 1971.

Brødturene startede altid over middag. Rugbrødsbager Charles Hansen har fortalt: "Jeg overtog forretningen efter mester i 1945. Indtil da havde han og hans forgængere solgt brød hver dag i det gamle Odenses yderkvarterer fra trækvogn. Det fortsatte jeg ikke med. Jeg kunne ikke rigtig finde noget arbejde, da jeg blev færdig på Jernbanegades Skole, så fik jeg lov at hjælpe bageren i Ramsherred med brødturen. Det var en herlig gammel trækvogn med to låg på, så brødet kunne ligge rent og propert. Vi havde to ture. Den ene dag kørte vi ud ad Hunderupvej. Det

"fine" kvarter, som Jens Kruise kalder det. Det var dér, nogle af byens mange konsuler boede. Den næste gik ud i Skibhuskvarteret eller Skt. Hans Landsogn, som det dengang hed. Vi havde ikke "finbrødet" med i vognen. Det var kun det grove. Rugbrød, franskrød, sigtebrød og rosinkager. Brunsvigerne og overskårne solgte vi kun i butikken".

Rugbrødsbager Chr. Hansen Hoff med sit personale foran indgangen til mellembygningen på Nørrebro 82 omkring 1920.

Historie af Thorvald Hansen, som også kan ses på Odenses Stadsarkivs hjemmeside: <http://www.statsbiblioteket.dk/>

Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening

”Folketællinger – Bornholms Amt 1771 – 1890”

Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening har udgivet en Cd-rom med folketællinger 1771 – 1890 for Bornholms Amt. Cd-rommen indeholder også mange andre emner, ud over folketællingerne. Alle indtastninger er registreret af foreningens medlemmer.

Cd-rommen indeholder:

1. Billedregister over afdøde personer i ”Jul på Bornholm” 1933-2002 (pdf-filer)
2. Bornholm FT (indeholder alle folketællinger 1771-1890)
3. Forskellige data (indeholder mange små registre, bla. jordebøger, folketællinger for Ibsker og Svaneke 1815 og 1822 og meget andet.
Alle filer er i (pdf-format)
4. Fæsteprotokoller. De findes i (tx-filer) og lige til at importere i en database.
5. Indvandrere fra Sverige (pdf-filer)
6. Matrikler fra Rønne med bla. gadenavne (pdf-filer)
7. Sandemænd (pdf-filer)
8. Slægtssøgning (indeholder skifteuddrag, skifteregister samt Kuhre’s gårdlister med gårdhistorie) Der er mange store søgemuligheder på tværs af de nævnte registre.

Cd-rommen kan købes for 100. kr ved henvendelse til Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening, Pingels Allé 1, 3700 Rønne eller ved at maile til Kasserer Karl Nielsen: kassereren@bslf.dk.

Svenske soldater i ny database

Nu kan danskere med svenske soldaterrødder glæde sig over stor, ny database.

Rundt om i Sverige er der i de seneste ca. 20 år sket en registrering af de soldater i "indelningsverket", som har gjort tjeneste i både hæren og flåden.

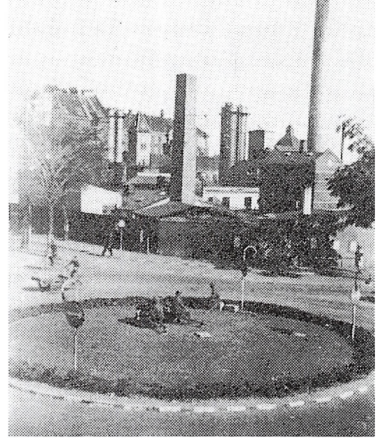
I en ny database kan man nu søge de 210.723 soldater, som har gjort tjeneste fra 1680'erne og frem til 1901.

De er registrerede i Centrala Soldatregistrets databas på Garnisonsmuseet i Skövde (søg i registret) og findes nu - takket være et samarbejde mellem Centrala Soldatregistret og Centrum för lokalhistoria ved Linköpings universitet på nettet.

<http://home.bip.net/garnisonsmuseet/sidcr.htm>

Valby Medborgerhus.

Ved vores Slægtsforskerdage i Valby, har man snakket lidt om, hvad der før har været i disse bygninger. Her har vi så lidt oplysninger om dette. Den store del, der hvor cafeteriet og andre lokaler er, var tidligere lager/produktionsbygning for virksomheden *Stelling Farve- og Lakfabrik*. Firmaet er grundlagt 1860; denne bygning skulle være fra 1914. Bygningen er vistnok oprindelig tegnet af Arkitekt Chr. Mandrup Poulsen, muligvis er det kun den lille bygning ved siden af, som er fra 1912. I den havde fabrikken administration og senere har HT haft kontorer. Fabrikken lukkede i 1979.

Den grå bygning hvori vi holder selve mødet, den som nogle kalder "kirken", har huset *Nordisk Kulsyrefabrik*. Bygningen er fra 1896, og tårnet kaldes for "kondensatortårnet".

Hvad det egentligt vil sige ved vi ikke på nuværende tidspunkt, men det kunne se ud som det har været til noget afkøling.

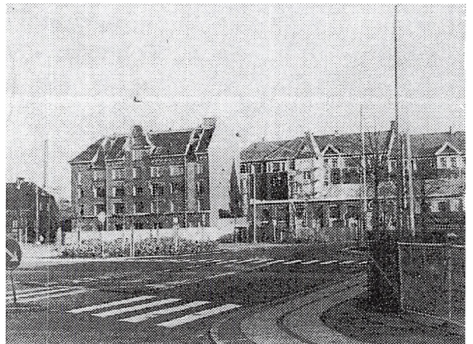
Indgangen, enten fra Toftegårds plads eller fra Valgårdsvej, er et nyt hus der er bygget til at forbinde de "2" "firmaer".

I disse bygninger midt på Toftegårds Plads (adresse Valgårdsvej 4) åbnede Valby Medborgerhus, sine døre på en stormfuld oktoberdag i 1981.

Ombygningen er udført af "Ung i Arbejde", i samarbejde med Teknisk Service i København.

Skulle nogen af vore læsere kunne uddybe emnet, vil vi gerne høre om det.

Artikel eller indlæg om emnet kan sendes til redaktøren via e-mail eller via almindelig post til Gitte Bergendorff Høstbo, janhb@mail.danbbs.dk

Besættelsestiden

Med stor glæde har Slægt og Stavn, modtaget en meget spændende og omfatningsrig artikel om livet under 2. Verdenskrig. Artiklen er skrevet af Ebbe Munck, og den indgår i hans egne livserindringer "Et liv – mange oplevelser". Ebbe Munck's fødeby er Mullerup på Sjælland, midt mellem Slagelse og Kalundborg. Ebbe er født og opvokset på en gård, hvis marker stødte op til sukkerfabrikkens jernbane ned til Mullerup havn.

Tirsdag d. 9. april 1940 husker jeg som noget ganske fortvivlet og håbløst noget. Det var skoledag for første klasse. Jeg havde kun gået i skole siden den 28. marts. Om vi fik særligt tidligt fri den dag, husker jeg ikke. Derimod kan jeg huske alle de sorte lavtflyvende tyske flyvemaskiner, som kom ad flere gange fra syd mod nord. De voksne talte med dystre miner og alt virkede så håbløst og opgivende.

Dagen fik da ende. Der kom også en ny dag næste morgen, livet gik videre i sin vante gænge. Dog varede det ikke længe, før vi begyndte at mærke, hvad det betød, at der var udbrudt krig. Som noget af det første blev der lukket for salg af benzin til privatkørsel. Benzinen blev forbeholdt læger, dyrlæger, jordemødre, politi og redningskorps, som alle kunne erhverve indkøbstilladelse hertil. Lastvogne, rutebiler, hyrevogne og brødbiler kørte videre en kort periode.

I nødens stund blev opfindsomheden stor. Nogen fandt på at bygge en cylinderformet kakkelovn, en såkaldt gas-generator, på disse køretøjer. På lastvognene sad den som regel lige bag førerhuset i et hak, som var skåret ud af ladet og afskærmet. På de øvrige biler blev gasgeneratoren som regel anbragt bagpå. Alle biler havde foran monteret en gaskøler. Der blev fyret med fintskåret, kløvet bøgetræ. Brændestykkerne var cirka 10 centimeter lange. Det hed sig, at nogle af de bedste gasanlæg kom fra Burmeister & Wains skibsværft i København.

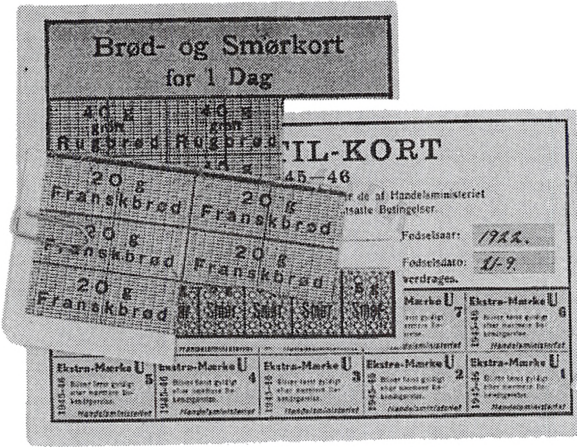

Det blev anbefalet alle, som ikke længere måtte køre, at løfte personbilerne så højt op, at hjulene hang fri for at skåne gummiet. På den måde opstod udtrykket "klodse biler op". Senere blev det galt med at få gummi til de kørende biler, hvorfor det blev almindeligt folk solgte dæk og slanger, da man mente, at benzin og gummi ville komme igen samtidigt, hvilket imidlertid ikke skete. En anden ting var, at man ikke ville risikere værnemagten kom og beslaglagde gummiet til deres køretøjer.

- Jo, der var mange måder at modarbejde tyskerne på!

Rationering

Først udeblev varer af oversøisk oprindelse. Ris, cacao, the og kaffe var hurtigt væk. Cacaoen var slem at undvære, mente alle os børn. Det var endnu værre at undvære the og kaffe, lød det fra de voksne. Med ris var det ikke så slemt, vi havde da alle de gode danske landbrugsprodukter tilbage, men disse blev også rationeret. Sidst kom saltet med. Det var en slem ting at få begrænset, da der ved slagtning skulle bruges flere kilo salt, idet kødet den gang blev saltet ned i sulekarret, som det kaldtes. Først efter krigen kom fryserne på markedet.

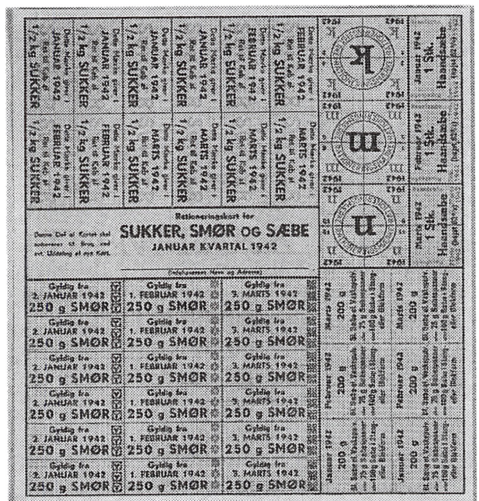
Rationering af smør og sukker var sværest at forstå nødvendigheden af, da vi jo selv leverede al den sødmælk køerne kunne producere til mejeriet. Omkring dyrkning af sukkerroer var og er det fortsat således, at de dyrkes på kontrakt til sukkerfabrikken. Et par år ind i krigen fik man lov til at dyrke roer til sukkersaft. Arealet måtte aldrig ligge i forbindelse med kontrakt-roerne (sukkerroerne), der skulle være en græs- eller

kommark imellem. Sukkerroerne var af fabrikkens egen roestamme, udviklet på "De danske Sukkerfabrikkers" forsøgsgård på Lolland.

Billede: Rationeringsmærker til sukker, smør og sæbe.

Saftroerne var af en mindre sukkerholdig stamme, sædvanligvis fra Pajbjerg Rex eller Hundsballe. Det var et af de store kolonialfirmaer i Slagelse, der var kunde hos Sukkerfabrikken, som efter dens egen kampagne, begyndte forarbejdningen af disse saftroer.

Sukkerindholdet var ikke så højt, som i den almindelige sirup, man brugte i husholdningen. Denne kostede da også sukkermærker. Sukkersaften kunne derimod købes frit, såvel i brugsen som hos købmanden.

Saften brugtes til at søde med, især til rå havregryn samt havre- eller byggrød. Man lærte hurtigt at spare på saften, idet rigelig mængde af den smagte af melasse, som er et grovere affaldsprodukt fra sukkerfremstillingen. Det er et udmærket kreaturfoder. Sukkersaften var ikke særligt egnet til at søde kaffe og the med.

Erstatningsvarer

Efterhånden som de forskellige kategorier af varer ikke længere kunne skaffes, fremkom erstatningerne. De første erstatningsprodukter var af en ringe kvalitet. Senere lærte man sig at fremstille ganske gode efterligninger, såvel indenfor fødevarer som beklædning. Tøj kunne vi heller ikke købe efter egne behovsønsker. Bomuld kunne man et halvt års tid efter krigsudbruddet ikke længere skaffe. Der blev ret tidligt indført indkøbsmærker, de såkaldte rationeringskort - først på dagligvarer, men efterhånden kom de på alle varer.

Meget havde man vænnet sig til. Kaffen blev ristet af byg. Theen blev fremstillet af tørrede æbler og hyben. Under besættelsen var der mærkeligt nok ikke afleveringspligt på uld fra fåreavlerne. Derimod var der afleveringspligt på alt brødkorn, hvede og rug. Intet måtte bruges til dyrefoder. Hønsene måtte fremover undvære hveden og fik i stedet byg og havre. For at strække på melrationen, kunne man få malet byg til mel hos mølleren. Dette mel var både tungere og ikke nær så hvidt som hvedemel. Ved bagning skulle der også bruges mere gær. Derimod malede vi selv hvede, da mølleren ikke måtte male den til private. Der blev bagt grovbrød af dette produkt, da vi ikke havde udstyr til at sigte melet med. Det smagte udmærket.

Mørklægning

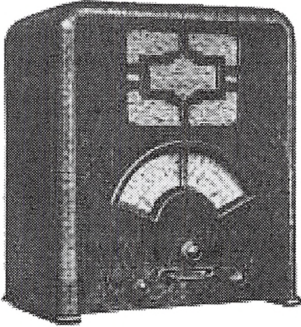
Under krigen beordrede tyskerne mørklægning overalt. For sukkerfabrikken betød det, at en mængde vinduer skulle afskærmes hver aften på en sådan måde, at intet lys kunne ses udefra. Også pladsbelysningen, som vi kunne se hjemmefra, skulle dæmpes kraftigt ned. Hver vinter, når der var plads i det ene af sukkerfabrikkenes to magasiner ved Mullerup havn, kom der flere tog med mørklægningsmateriel til sommeropbevaring. Det hele blev igen hentet tilbage inden kampagnen begyndte.

At mørklægge en gård var ikke nær så besværligt. Ingen steder var man vant til ret meget lys. Den almindeligste lysstyrke i en glødelampe var 25 watt. En 40 watts pære var næsten en projektør. I en lysekroner med flere lamper, brugte man ofte 15 watt glødelamper. I staldene blev lysstyrken dæmpet ned fra 25 til 15 watt. En sæk hængt op i en bue halv omkring lampestedet mod ydervæggen var tilstrækkelig afskærmning.

Til stuehuset fremstillede min farbror Christian fortsatsrammer til alle vinduerne. Med tegnestifter blev der sat kraftigt sort mørklægningspapir på. Det første papir var sort på begge sider. Senere kom der noget frem, hvor den ene side var gulligt. For ikke at se på det sorte papir, havde mange fundet på at tapetsere med en rest af stuens tapet på den side af papiret, som vendte ind i stuen. Det kom der et pænt resultat ud af.

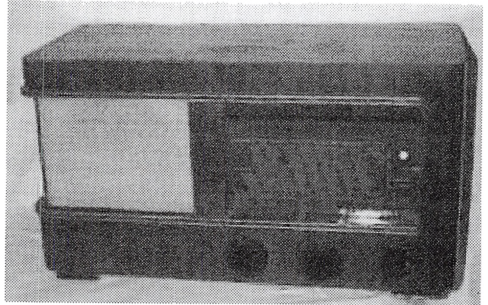
Radioen

I den tid jeg husker tilbage, har vi haft et radioapparat. Det ældste var en høj firkantet kasse med et hul i den øverste del af forsiden. Der var et stykke stof henover det. Nedenunder var der en firkantet glasplade med en masse bynavne på. Bagved sad en viser, der flyttede sig, når man drejede på en knap nedenunder. Det skulle man helst ikke gøre, for så kom der nogle underlige hyl ud af kassen. I 1940 blev den udskiftet med en helt ny Telefunken radio. Den var anderledes afrundet og med skala, hvor radiostationerne var påtrykt i røde, gule og grønne farver alt efter hvilket bølgeområde de fandtes i. Højtaleren var anbragt ved siden af skalaen, begge hældte lidt bagover.

Super lowe kunne købes i Sverige for 525 sv. Kr.

Denne radio gav en anderledes renere lyd fra sig. Musik lød også meget bedre. Den var udstyret med noget man kaldte et magisk øje. Dets funktion gjorde, at radiostationerne bedre kunne udskilles fra hverandre. Øjet lyste grønt med en sort streg, tynd når radioen stod lige på frekvensen, eller brede sig og fylde øjet helt ud. Dette øje kunne sammenlignes med et katteøje, hvor pupillen bliver helt smal, når katten ser i solskin.

Radiomodel AGA 140, fra året 1940

Foruden langbølge og mellembølge var denne radio også forsynet med to kortbølgebånd. De blev brugt, når vi skulle lytte til BBCs danske udsendelser. Dette var strengt forbudt af tyskerne, så efter endt aflytning blev der altid stillet tilbage på Danmark igen. Ingen turde løbe chancen, at lade radioen være indstillet på BBC - tænk hvis tyskerne pludseligt kom færende for at kontrollere. Rygtet fortalte, det havde fundet sted i Slagelse. Alle lyttede til BBCs udsendelser. I begyndelsen lød det underligt med alle disse særmeldinger, som senere hen i krigens tid blev udsendt. Det sivede ud, at det var kodemeldinger til frihedskæmperne for nedkastning af våben.

Danmarks befrielse

Alle fulgte med i krigens gang ved at lytte til BBC's danske udsendelser. Avisernes beretninger havde man længe ikke kunnet stole på, da de var censureret af tyskerne. Vi havde for længst erfaret, at krigslykken havde vendt. Det lå helt klart, tyskerne stadig gjorde stor modstand, men de allierede kæmpede målrettet med at få nedkæmpet nazismen endeligt. Problemet var om der ville blive krigshandlinger på

dansk jord med bombing af danske byer til følge. Efter påsken 1945 blev det mere og mere klart, nu kunne der ikke være langt igen. Der blev bragt særmeldinger i en mængde som ikke tidligere.

Endelig, den 4. maj om aftenen, bragte BBC den længe ventede nyhed, læst af redaktør Johannes G. Sørensen. Efter at have læst nyhederne op, hvoraf vi kunne skønne, der kun måtte være få dage tilbage, da Hamburg nu også var faldet og de allierede var ved at trænge hen mod Østersøen.

Der kom en kort pause, hvorefter speakeren fortsatte med de berømte ord:

"Her er London, der er netop i dette øjeblik indløbet meddelelse om, at de tyske tropper i Holland, Nordvesttyskland - og i Danmark har overgivet sig -"

Ude på landet var der et stykke til de nærmeste naboer. Jeg tror alle kom ud af gårde og huse i en fart. Man vinkede og råbte til hinanden. Der kom hurtigt mange cykler ud på vejene. Næste morgen cyklede vi i skole som sædvanligt. Her samledes vi til morgensang, hvor Pedersen kort fortalte os om det glædelige budskab og om, hvad der videre skulle ske, hvorefter alle gik ud og samledes omkring flagstangen.

Det var lørdag og dejligt lunt vejr med klar sol. Flaget blev hejst og vi sang nogle fædrelandssange. Lærer Pedersen holdt en kort tale, hvor han formanede os til at opføre os roligt, selvom det var en glædens dag ud over hele landet, hvorefter alle fik fri og skulle køre direkte hjem igen, for ingen kunne vide, hvordan dagen ville forløbe. Vi skulle blot komme igen om mandagen, hvor der igen ville være normal undervisning.

I løbet af formiddagen blev hele egnen flagsmykket. Mange havde ikke flaget gennem lang tid. Enkelte havde gravet flagstangen op. Hos os var den knækket. Ingen ville risikere at blive tvunget til at flage med det forhadte tyske hagekors.

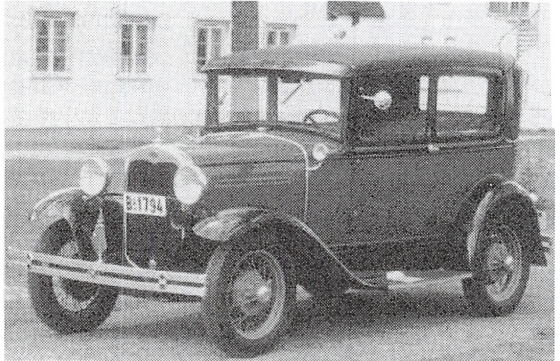
Vi skulle naturligvis også vise vort sindelag. Altså måtte vi hurtigt finde på noget at flage på. Hurtigt blev vort læssetræ fundet frem. Det var en lang bom, lidt længere end

høstvognen. Den blev brugt når vi kørte højt hjem fra mosen. Foran på vognen var et reb fastgjort i den ene sidefjæl og gik op over læsset, omkring bommen og ned i den anden side, hvorefter det var bundet fast til den anden sidefjæl. Efter højt var læsset, kom bommen op og blev stukket ind under rebet. Bagfra kom et andet reb op omkring den, hvorefter vi var nogle stykker til at trække til af alle kræfter, for at få bommen spændt godt fast. På læssetræet blev Dannebrog sat fast med to søm, hvorefter det hele blev stukket ud ad et loftsvindue. Inde på loftet blev den forankret med et par sække korn.

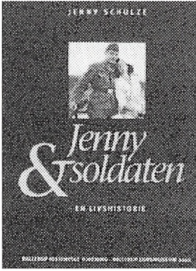
Der blev hurtigt udstedt officielle regler om måden at fejre friheden på. Der blev officiel flagning dagligt i en uge. Ligeledes ringede alle landets kirkeklokker en time dagligt i denne uge. Samme dag kom en masse biler på vejene. De kørte stærkt. Det var de rigtige frihedskæmpere, som myldrede frem alle vegne fra. Desværre dukkede der også en del såkaldte "5. maj frihedskæmpere" op. - Det var danskere, der havde gået tyskernes ærinde. Benzin var en mangelvare, men de skjulte reserver kom frem. Efterhånden blev tyskerne afvæbnet, og man erobrede deres benzin.

Efter krigens ophør kom der lidt efter lidt gang i samfundet igen. Bilerne kom ud at køre. Mange havde problemer med deres bilhjul uden gummi. Far købte en anden og større bil, en firedørs Oakland, med en sekscylindret motor, som brugte megen benzin, påstod han. Den havde dæk og slanger. Efter et års tid var de dog slidt ned.

Far købte atter en Ford A, men denne gang en årgang 1930. I begyndelsen kunne der kun købes benzin, når man afleverede rationeringsmærker, som kun blev tildelt de biler, der havde nummerplader. Dette inspirerede nogle til at tænke konstruktivt: man sørgede for at hente sine nummerplader hjem til sin bil, uanset om der var dæk på.

Under besættelsen var nummerpladerne afleveret hos politiet. Da autoforhandleren kom kørende med den nye bil, nød far genkendelses glæde af at se sine gamle nummerplader på bilen. Nummeret var C 2854. De gamle plader var sort/hvide og emaljerede. De blev af folkeviddet kaldt "vanteplader" idet der under bogstavet var anbragt en hånd med et øje i midten – "lovens øje holder øje med dig" – symboliserede den. I begyndelsen måtte man kun køre i sit bopælsamt og naboamtet, hvilket var en stor fordel for Sorø amt. De fleste af Sjællands amter stødte op til!

Jenny & Soldaten

Ballerup Historiske Forening og Ballerup Egnsmuseum har udgivet en spændende bog, skrevet af Jenny Schulze fra Ballerup. Spændende og anderledes, fordi hun giftede sig med en tysk soldat under besættelsen. Det er usædvanligt at læse om krigen med denne vinkel, men også fint, at Jenny har turdet skrive om sit liv. Samtidig får læseren noget at vide om, hvordan det var at være født og vokset op i Ballerup i 1920'erne og 1930-erne.

Jenny blev født i Ballerup i 1922, datter af cigarhandler og vognmand Carl Pedersen og hustru Helga Pedersen. Hun gik i skole på Ballerup Kommuneskole. Da Jenny var ganske lille døde hendes mor af tuberkulose, og hendes far stod alene tilbage med fire børn. Så kom krigen og Danmark blev besat. Hun møder soldaten Bruno Schulze, der arbejder på Værløse Flyvestation. De forelsker sig og bliver gift i Berlin i 1944. Det er starten på et meget dramatisk liv.

Bogen er på ca. 170 sider incl. illustrationer, hvoraf de fleste er fra Ballerup. Udgivelsen er støttet af Tryk i Danmark. Prisen er beskeden, kun 159 kroner.

Bogen kan købes hos boghandler Mæhle i Centrumgaden, BB Foto i Skovlunde, Arnold Buscks Boghandel i Ballerup Centeret, Smørum Boghandel, på bibliotekerne og selvfølgelig på Ballerup Egnsmuseum, hvor den kan bestilles på tlf. 4497 1113.

Jørgen O. Bjerregaard

Håndværk – da det var håndens værk

Skrevet af Jørgen Duus og Steffen Duus

De fleste slægtsforskere har en eller anden håndværker i sine aner, det være sig skrædder som snedker, møller, træskomand, murer o.s.v.

Denne bog giver, med sine mange billeder samt udtalelser fra gamle håndværkere et levende billede af håndens værk omkring århundredeskiftet. Alle de fag, der omtales – og der ikke så lidt – er illustreret med tidens værktøjer og øjeblikssituationer. Bogen har også fortegnelser over betydningen af gamle fagudtryk, ligesom der er en oversigt over lønninger og især priser på daværende tidspunkt. Selv gamle annoncer findes her. Bogen starter med en omtale af lavene og deres betydning, dernæst omtales naverne og det, at være på valsen, et afsnit om kvindelige håndværkere – der var sjældne på den tid. Indledningen slutter med et kapitel om storlockouten i 1899 og dennes konsekvenser. Derefter følger beskrivelser af de forskellige håndværk. I hvert afsnit er medtaget beskrivelser fra forskellige håndværkere med navns nævnelser.

Er man heldig, kan det være en af egne aner, der skriver indlægget.

Bogen koster 298.- og er på 320 sider fra forlaget NY Havn. (ISBN 87-988972-0-9)

Af Børge Stoltenberg Heidemann

Postbesørget blad.

Hvis De ikke har fået bladet omkring de nævnte terminer,

bedes De rette henvendelse til Deres lokale postkontor.

Indholdsfortegnelse:	Side
Foreningsoversigt	2
Årsberetning	3-6
Generalforsamlingen 2003	6
Regnskabet	7
Slægtsforskerens mareridt	8-9
Kort referat af brugermøde på Landsarkivet	9-10
Gravstene i Prag	11-12
Med Brødvogn	13-14
Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske forening	15
Valby medborgerhus	16
Besættelsestiden	17-22
Jenny & Soldaten	23
Håndværk – da det var håndens værk	23

Indhæftet i midten: Slægtsforskerdag 2003

Bagsiden her bruges normalt til at fortælle om, hvad der sker på vores arkiver, det vil sige arrangementer på landarkivet for Sjælland samt Rigsarkivet.

Det er *ikke* her vi fortæller om foreningens arrangementer og møder, det er *altid* på bladets farvede midtersider.

Da det er ved at blive sommer og eftermiddags-aktiviteterne på arkiverne er sat på laveste blus, kan bagsiden denne gang derfor bruges til andet formål.

Alle læserne ønskes en rigtig god sommer.

Familien Sørensen havde ved en fejltagelse fået opført et barn for meget i kirkebogen.

Da det er forbudt at rette i denne, måtte præsten korrigere.

Det gjorde han ved at skrive i marginen:

- Familien Sørensens fjerde barn skyldes sjuskeri for min side...